

สารัตถะและอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทย
ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์*

ESSENCE AND LINGUISTIC IDENTITY IN THE KEYNOTE ADDRESS ON THE
LANGUAGE AND THAI LITERATURE BY GENERAL PREM TINSULANONDA*

รุ่งโรจน์ ตันประดิษฐ์^{1**}, วรวรรธน์ ศรียาภัย², วรณญา ยิ่งยงค์ศักดิ์³ และ ปาริชาติ โพธิ์⁴

Rungroj Tonpradit^{1**}, Warawat Sriyabhaya², Warunya Yingyongsak³ and Parichart Pothi⁴

มหาวิทยาลัยพะเยา 19 หมู่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000 ประเทศไทย^{1, 2, 3, 4}
University of Phayao, 19 Moo 2 Phahonyothin Rd., Tambon Maeka Amphur Muang, Phayao 56000 Thailand^{1, 2, 3, 4}

**Corresponding author E-mail: rungrawai@hotmail.com

(Received: 31 Oct, 2024; Revised: 18 May, 2024; Accepted: 27 May, 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สารัตถะในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ 2) ศึกษาการใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์ในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดยคัดเลือกบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยที่พลเอกเปรมได้แสดงไว้ในระหว่างปีพุทธศักราช 2537 ถึง 2541 จำนวน 5 เรื่อง จากหนังสือ แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย จากนั้นวิเคราะห์จากตัวบทเป็นหลักตามแนวคิดทฤษฎีการใช้คำและถ้อยคำที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า สารัตถะในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์สามารถวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ สารัตถะด้านการใช้ภาษา และสารัตถะด้านภาษาถิ่น ด้านสารัตถะการใช้ภาษาพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยอย่างเหมาะสม การออกเสียงให้ถูกต้อง การใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมายและหลักไวยากรณ์ เหมาะสมแก่กาลเทศะ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นสมบัติอันล้ำค่า อันแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ด้านสารัตถะภาษาถิ่นพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของภาษา วัฒนธรรมการรับประทานอาหาร การปลูกจิตสำนึกให้ธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย และภาษาถิ่นภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

ด้านการใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ สามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านการเลือกใช้ระดับภาษาพบว่า มีการใช้ภาษาในระดับกึ่งทางการขึ้นไปจนถึงภาษาระดับพิธีการ ด้านการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบการยกตัวอย่างประกอบในการอธิบายเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ด้านการใช้รูปประโยคหรือไวยากรณ์ปรากฏลักษณะเด่นด้านการใช้บุรุษสรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า “ผม” เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนผู้พูดทุกครั้ง และใช้บุรุษสรรพนามว่า “ท่านผู้มีเกียรติ ท่านผู้ฟัง ท่านทั้งหลาย” เป็นสรรพนามแทนผู้ฟังเสมอ ด้านการใช้ย่อหน้าพบอัตลักษณ์ที่เป็นลักษณะเด่นของพลเอกเปรมด้านการใช้หน่วยภาษาที่ใช้ขึ้นต้นย่อหน้าใน 5 ลักษณะ ได้แก่ การบอกเล่า การสรุปประเด็น การเสนอข้อมูลเพิ่มเติม การต่อความ และการใช้เนื้อหาสาระที่มุ่งกล่าว นอกจากนั้นยังพบลักษณะเด่นในการนำเสนอบทปาฐกถาแก่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบ เป็นข้อ ๆ ทีละประเด็น ประกอบการให้เหตุผล อย่างชัดเจน

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “วาทการปาฐกถาภิปรายทางภาษาไทยของครูเมธาจารย์: สารัตถะและกลวิธีการสื่อสาร”

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์

³⁻⁴ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์

คำสำคัญ: สำนวน, อรรถาธิบาย, การใช้ภาษา, บทปาฐกถา

ABSTRACT

This research aimed to 1) analyze the essence in the keynote address on the language and Thai literature by General Prem Tinsulanonda, 2) study the overall language use that reflects identity in the keynote address on the language and Thai literature by General Prem Tinsulanonda. Five pieces were selected from the book “Paying Tribute to the Birthplace, Praising the Value of the Thai Language”, delivered between 2537 to 2541 (B.E.). The analysis primarily focused on the content, following the word usage and expressions theoretical concept that the researcher synthesized. The findings were presented as a descriptive analysis.

The study found that the essence of General Prem Tinsulanonda’s keynote addresses on language and Thai literature, could be divided into two main themes: the essence of language use and the essence of regional language. Regarding language use, it was found that the content emphasizes the importance of using Thai language appropriately, pronouncing words correctly, using words correctly according to their meaning and grammar and appropriate for the occasion to conserve and promote the Thai language as the nation’s valuable asset, which reflected the identity of being Thai. Regarding the essence of regional language, the content highlighted the significance of language in the cultural context of eating etiquette, fostering an awareness to preserve Thai culture, and the distinct regional languages of Thailand.

In terms of the overall use of language that revealed the linguistic identity in the keynote address on the language and Thai literature works of General Prem Tinsulanonda, it could be divided into four main points; namely language level selection which was found that the language used ranged from semi-formal level to official level; use of English loanwords which was only one instance where an English word was used as an example to explain; sentence or grammatical structures which was notably always used the first-person pronoun “I” by the speaker. And terms like “Honored guest”, “Audience” and “Ladies and gentlemen” were consistently used to address the audience. Regarding paragraph usage, General Prem’s distinct style was evident in the way he started paragraphs. Five types of paragraph beginnings were identified: narration, summarizing points, presenting additional information, continuing a thought, and focusing on a specific topic. Additionally, a systematic presentation in the keynote was observed, with each point being clearly reasoned and sequentially presented.

KEYWORDS: The essence, Identity, Language Usage, Keynote

บทนำ

ปาฐกถา คือ การพูดที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ แสดงความรู้ ความคิดเห็นของตนเองให้ผู้ฟังรับรู้เรื่องราวแบบบรรยาย หรืออธิบายขยายความเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจอย่างถ่องแท้ ไม่ใช้การพูดสอน หรือบรรยายในห้องเรียน ต้องมีการกำหนดหัวข้อล่วงหน้า และเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี มีความสมเหตุสมผล อ้างอิงได้ ผู้ที่แสดงปาฐกถา เรียกว่า องค์ปาฐก (Lapiratanakul, 2000) จึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ความรอบรู้ในเนื้อหา และการใช้ภาษาในการพูดเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้ที่เป็นผู้นำในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับย่อย ไปจนถึงระดับประเทศ

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ถือได้ว่าเป็นผู้นำท่านหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อทิศทางของภาษาและวรรณกรรมไทยเป็นอย่างมาก ด้วยดำรงตำแหน่งประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ รวมถึงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยเป็นเวลานานถึง 8 ปี 5 เดือน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ นอกจากเรื่องบริหารประเทศแล้ว ในบทบาทหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเข้ามาสืบบทบาทและให้ความสนใจในภาษาไทย จนท่านได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีความสนใจภาษาไทยและห่วงใยในการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง เป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับ

วรวรรณ ศรียาภัย (Sriyabhaya, 2017, pp. 5-17) กล่าวว่า ความรู้ในตัวบทและความรู้นอกตัวบทนับได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการวิเคราะห์วิจารณ์งานต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาในการประกอบสร้าง รวมไปถึงบทปาฐกถาต่าง ๆ เช่นกัน ความรู้ในตัวบทจะช่วยพิจารณาเนื้อหาสาระ รูปแบบ และการใช้ภาษาของตัวบท ส่วนความรู้นอกตัวบทจะมีส่วนพียงพิจารณา ได้แก่ ประวัติของตัวบท ประสบการณ์ชีวิตของผู้อ่าน ผู้แต่งและสังคมวัฒนธรรม วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณศิลป์ และแนวคิดการวิเคราะห์วิจารณ์ สติการใช้ภาษา การใช้คำและถ้อยคำเป็นลักษณะหนึ่งของความรู้ในตัวบทที่มีผลต่ออัตลักษณ์ ซึ่งหมายถึงลักษณะเฉพาะตัวของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือลักษณะแสดงความเป็นตัวตนขององค์ปาฐก ดังที่พลอย ลวณะมาลย์ (Lawanamarn, 2004) ศึกษาเชิงวิเคราะห์ลีลาภาษาในงานวรรณกรรมประเภทสารคดีประวัติศาสตร์

ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวไว้ว่า ลีลาภาษาหรือวจนลีลา เป็นลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อการแสดงอัตลักษณ์ตัวตนของแต่ละคน ควรค่าแก่การนำมาศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิเคราะห์สารัตถะในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และศึกษาการใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์ในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจและเป็นแบบอย่างของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาและบริบทการใช้ภาษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สารัตถะในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์
2. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์ในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิด 2 ประเด็นในการพิจารณาบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ทั้ง 5 เรื่อง โดยพิจารณาจากตัวบทเป็นหลัก ได้แก่ ประเด็นที่ 1. ด้านการวิเคราะห์สารัตถะ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดความรู้ในตัวบทและความรู้นอกตัวบทของวรวรรณ ศรียาภัย (Sriyabhaya, 2017, pp. 5-17-5-29) ความรู้ในตัวบท พิจารณา 3 ประเด็น ได้แก่ 1. เนื้อหาสาระ ต้องพิจารณาเนื้อหาหลักและเนื้อหารอง รวมถึงแต่ละเนื้อหาที่มีรายละเอียดว่าอย่างไร 2. รูปแบบของตัวบท มี 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการประพันธ์ว่าเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง และรูปแบบการเสนอเนื้อหาว่าเป็นงานบันเทิงคดี งานสารคดี และงานวิชาการ 3. การใช้ภาษาของตัวบท แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ ภาษาบันเทิงคดีและสารคดี และภาษาวิชาการ ส่วนความรู้นอกตัวบท ได้แก่ ประวัติของตัวบท ประสบการณ์ชีวิตของผู้อ่าน ผู้แต่งและสังคมวัฒนธรรม วัฒนธรรมทางภาษาและวรรณศิลป์ และแนวคิดการวิเคราะห์วิจารณ์ นอกจากนั้นยังใช้แนวคิดการสังเคราะห์ความรู้จาก

การอ่านของรีนุทัย สัจจพันธุ์ (Sajjapan, 2018, pp. 15–36 –15–39) ได้แก่ การสกัดเนื้อหาสาระจากสิ่งที่อ่านตามประเด็นที่ต้องการ แล้วหลอมรวมเพื่อนำไปเขียนใหม่ตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

ประเด็นที่ 2 ด้านการวิเคราะห์การใช้ภาษา โดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์ในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการใช้คำและถ้อยคำของวรรณกรรม ศรียาภย์ (Sriyabhaya, 2014, pp. 7–16) ที่ได้เสนอแนวทางการใช้คำไวยากรณ์ไว้ 11 ประเภท คือ การใช้คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ คำที่เกี่ยวกับจำนวน คำบอกกำหนด คำบุพบท คำเชื่อม คำลงท้าย และคำปฏิเสธ ในแต่ละประเภทให้พิจารณาคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ ความถูกต้อง ความสุภาพ และความเหมาะสม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้แนวคิดเรื่องการใช้คำของดวงใจ ไทยอุบุญ (Thaiubun, 2013, pp. 98–161) ที่ประกอบไปด้วยหลัก 10 ประการ ได้แก่ การใช้คำให้เหมาะสมกับความหมาย การใช้คำให้ถูกต้อง การใช้คำไม่กำกวม การใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะ การใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาส การเลือกใช้ถ้อยคำที่ไม่ซ้ำซากหรือรู้จักการหลีกคำ การเลือกใช้คำมีรส การใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตามชนิดของคำ การใช้คำอย่างประหยัด และการใช้คำไพเราะ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเอกสารหรือตัวบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยเป็นหลัก โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย ด้านภาษา วรรณคดี วรรณกรรม หรือคติชน อย่างน้อยด้านใดด้านหนึ่งของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จากหนังสือ แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย โดยสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2544 ปรากฏบทปาฐกถาจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยภาษาไทย ภาษาไทยของเรา ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ ภาษาไทยภาษาแม่ และวัฒนธรรมไทย-สมบัติไทยอย่างละเอียด จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเด็น ได้แก่

1. สารัตถะในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และ 2. การใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์ในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดยใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ประชากร

ประชากรในงานวิจัยนี้เป็นบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จากหนังสือ แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย โดยสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2544

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้เป็นบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จากหนังสือ แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย โดยสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2544 โดยผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย ด้านภาษา วรรณคดี วรรณกรรม หรือคติชน อย่างน้อยด้านใดด้านหนึ่ง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ โดยประยุกต์ใช้แนวคิด 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1. ด้านการวิเคราะห์สารัตถะ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดความรู้ในตัวบทและความรู้ นอกตัวบทของวรรณกรรม ศรียาภย์ (Sriyabhaya, 2017, pp. 5–17–5–29) และแนวคิดการสังเคราะห์ความรู้จากการอ่านของรีนุทัย สัจจพันธุ์ (Sajjapan, 2018, pp. 15–36–15–39) ประเด็นที่ 2 ด้านการวิเคราะห์การใช้ภาษา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการใช้คำและถ้อยคำของวรรณกรรม ศรียาภย์ (Sriyabhaya, 2014, pp. 7–16) และแนวคิดเรื่องการใช้คำของดวงใจ ไทยอุบุญ (Thaiubun, 2013, pp. 98–161)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอ่านบทปาฐกถาของ

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จากหนังสือ แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย โดยสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2544 จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยภาษาไทย, ภาษาไทยของเรา, ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์, ภาษาไทยภาษาแม่ และ วัฒนธรรมไทย-สมบัติไทย โดยละเอียดใน 2 ประเด็น ได้แก่ การวิเคราะห์สาระ และการวิเคราะห์การใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ศึกษาทำความเข้าใจบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทย ทั้ง 5 เรื่อง ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดยการวิเคราะห์ประยุกต์ใช้แนวคิดความรู้ในตัวบทและความรู้นอกตัวบท แนวคิดการสังเคราะห์ความรู้จากการอ่าน แนวคิดการใช้คำและถ้อยคำที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ในการพิจารณาจากตัวบทเป็นหลัก

1. การวิเคราะห์สาระในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดความรู้ในตัวบท ความรู้รอบตัวบทของ วรวรรณ์ ศรียาภัย (Sriyabhaya, 2019, pp. 5-17-5-29) แนวคิดย่อหน้าและข้อความในภาษาไทยของวรวรรณ์ ศรียาภัย (Sriyabhaya, 2019, pp. 6-1-6-20) และแนวคิดการสังเคราะห์ความรู้จากการอ่านของ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (Sajjapan, 2018, pp. 15-36-15-39)

2. การวิเคราะห์การใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์ในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการใช้คำและถ้อยคำของวรวรรณ์ ศรียาภัย (Sriyabhaya, 2014) และดวงใจ ไทยอุบุญ (Thaiubun, 2013)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์บทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในด้านสาระและด้านอัตลักษณ์การใช้ภาษาทั้ง 5 เรื่อง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยสรุปได้เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1. สาระ หรือเนื้อหา สาระสำคัญของบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

และ 2. อัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาระ หรือเนื้อหา สาระสำคัญของบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ทั้ง 5 เรื่อง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีของวรวรรณ์ ศรียาภัย (Sriyabhaya, 2019, pp. 5-17-5-29) ว่าด้วยความรู้ในตัวบท ได้แก่ เนื้อหาสาระของตัวบท รูปแบบของตัวบท และการใช้ภาษาในตัวบท รวมทั้งความรู้รอบตัวบทที่สำคัญมี 5 ประการ ได้แก่ ประวัติของตัวบท ประสบการณ์ชีวิตของผู้อ่าน ผู้แต่งและสังคมวัฒนธรรม ภาษาและวรรณศิลป์ และแนวคิดการวิเคราะห์วิจารณ์ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

บทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทย ทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยภาษาไทย ภาษาไทยของเรา ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ ภาษาไทยภาษาแม่ และ วัฒนธรรมไทย-สมบัติไทย ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จากหนังสือ แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย โดยสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นบทปาฐกถาที่พลเอกเปรมได้แสดงปาฐกถาไว้ในระหว่างปีพุทธศักราช 2537 ถึง 2541 แต่ละเรื่องแสดงในวาระที่แตกต่างกัน แต่ทุกเรื่องเป็นความเรียงร้อยแก้ว โดยใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ที่ล้วนมีสาระ สาระสำคัญ และเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่ต้องการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ อนุรักษ์และส่งเสริมการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ตรงตามความหมาย ดังตัวอย่างบางตอนจากบทปาฐกถา เรื่อง ภาษาไทยภาษาแม่ ดังนี้

“ท่านผู้มีเกียรติ คนไทยที่เกิดและอาศัยอยู่ในแผ่นดินนี้ ย่อมรักและหวงแหนแผ่นดินเกิดของตน มีหน้าที่ทำความดีเพื่อทดแทนบุญคุณของแผ่นดิน การหวงแหนและรักษา “ภาษาไทย” ก็เป็นหน้าที่และเป็นการทดแทนบุญคุณของแผ่นดินอันยิ่งใหญ่ เพราะ “ภาษาไทย” คือ มรดกและ

สมบัติอันล้ำค่าของชาติของเราที่จะต้อง “รักษา” และแสดง “ความเป็นเจ้าของ” อย่างชัดเจน อย่างภาคภูมิใจและด้วยความสำนึกว่าเป็นหน้าที่ อย่างหนึ่งที่ต้องไม่หลีกเลี่ยง ไม่ว่าท่านจะอยู่ในฐานะอย่างไร วัยใด เพศใด และอาชีพใด” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 44)

จากตัวอย่างบางตอนข้างต้นจะเห็นได้ว่า พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นบุคคลที่ให้ความใส่ใจกับภาษาไทย และมีความต้องการให้คนไทยเกิดความตระหนัก เกิดความรักและความหวงแหนภาษาไทย โดยมีการนำเสนอข้อมูลในบทปาฐกถาอย่างเป็นลำดับเหตุการณ์ ประกอบ การอ้างอิง และแทรกด้วยความคิดเห็นของตนเอง

เมื่อพิจารณาสารัตถะ หรือเนื้อหาของบทปาฐกถา ทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ทั้ง 5 เรื่อง พบว่า สามารถวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ สารัตถะด้านการใช้ภาษา และสารัตถะด้านภาษาถิ่น

1. สารัตถะด้านการใช้ภาษา ทักษะทางภาษาไทย ประกอบไปด้วยทักษะ 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นปัจจัยที่สำคัญ อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ และสื่อสารในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ จะทำให้การสื่อสารนั้น ๆ มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีรวัฒน์ อินทรพร (Laksanasiri & Intaraporn, 2015, p. 15) ยังได้กล่าวไว้ว่า ภาษาเป็น สัญลักษณ์ที่ใช้ถ่ายทอดความคิดให้ผู้อื่นได้รับทราบ ความหมายและการเรียบเรียงคำในภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ผู้ใช้ภาษาจะต้องเรียนรู้และฝึกฝน ผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้ และตระหนักว่าคำบางคำหรือประโยคบางประโยคไม่ได้ มีความหมายตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับบริบทของการใช้ เจตนาของผู้ส่งสาร การถอดรหัสและการตีความของผู้รับสาร

จากบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทย ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พบว่า มีบทปาฐกถาที่มีสารัตถะด้านการใช้ภาษาจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยภาษาไทย ภาษาไทยของเรา ความสำคัญของภาษาไทยในรายการ โทรทัศน์ และภาษาไทยภาษาแม่ ทั้ง 4 เรื่อง มีเนื้อหา เกี่ยวกับการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทย

อย่างเหมาะสม การออกเสียงให้ถูกต้อง การใช้คำให้ ถูกต้องตรงตามความหมายและหลักไวยากรณ์ เหมาะสม แก่กาลเทศะ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมภาษาไทย ในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นสมบัติอันล้ำค่า อันแสดง ถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างบางตอนจากบทปาฐกถา เรื่อง ภาษาไทย ของเรา

“การที่จะใช้ภาษาให้ถูกต้องนั้น ผู้ใช้ภาษา ต้องคำนึงถึงลักษณะต่าง ๆ เช่น การออกเสียง ให้ถูกต้อง ทั้งเสียงสระ พยัญชนะและวรรณยุกต์ การลงเสียงหนักเบา จังหวะ การลงน้ำหนัก พยางค์และคำ การลงเสียงท้ายประโยค หรือ ทำนองเสียง

การใช้คำให้ถูกความหมาย ทั้งความหมายตรง ความหมายเปรียบเทียบ ความหมายโดยนัย และความหมายแฝง

การเลือกคำให้ถูกตามรูปแบบของคำ เช่น คำเดียว คำซ้ำ คำซ้อน คำยืม คำศัพท์เฉพาะ คำสุภาพ คำทางการ การใช้และเรียงคำให้ ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ตามหน้าที่ของคำและ ตามความสัมพันธ์ของคำที่มีต่อกัน

การใช้คำให้ถูกแก่กาลเทศะ แก่ฐานะและ คักดิ์ของบุคคล และแก่สถานการณ์

การใช้คำและสำนวนให้ถูกต้องตาม ลักษณะของสังคม ตามความนิยมที่ถือว่าถูกต้อง และตามจารีตประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมา เพื่อที่ จะให้คนไทยใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง สื่อสารได้ เข้าใจตรงกันตามความคิดของคนไทย และเป็นภาษาประจำชาติที่ทุกคนจะเรียนรู้ และใช้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพใน การดำรงตนเป็นคนไทยต่อไป” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 20)

จากบทปาฐกถาข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ข้อพึงคำนึงต่าง ๆ ในการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม เพราะการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง จะเป็นเครื่องมือใน การธำรงรักษาความเป็นไทยต่อไป

ตัวอย่างบางตอนจากบทปาฐกถา เรื่อง ความสำคัญ
ของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์

“รายการโทรทัศน์อาจทำให้ภาษาไทย
เพี้ยนแปรไป หรืออาจจะรุนแรง ถึงขนาดทำลาย
วัฒนธรรมไทยของเราก็ได้ จึงเป็นความจำเป็น
อย่างยิ่งที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย
ในรายการโทรทัศน์ ต้องตระหนักสำนึกอยู่ตลอดเวลา
ว่า จะต้องดำรงความเป็นภาษาไทยที่ดี
ถูกต้องและเหมาะสม เช่น จัดให้มีการฝึกอบรม
ผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้พูด ให้ใช้ภาษาไทย ที่ชัดเจน
ถูกต้อง เป็นไปตามหลักของภาษาไทยและ
พจนานุกรม จัดให้มีการตรวจบทความ ข้อเขียน
 ฯลฯ ก่อนการออกอากาศ จัดให้มีการศึกษาวิจัย
 และประเมินผลของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์
 โดยต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการดำรงรักษา
 ภาษาไทยตลอดเวลา” (Department of Academic
 Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 39)

จากบทปาฐกถาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ
 และความจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับรายการโทรทัศน์
 ที่ต้องใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะเป็นปัจจัย
 หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของคนทั่วไป

นอกจากนั้น พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ยังได้เสนอ
 แนวทางที่จะทำให้นคนไทยใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
 ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ฝ่ายจัดการศึกษา ควรพัฒนา
 ครูให้มีความรู้ภาษาไทยอย่างถ่องแท้ เป็นแบบอย่างที่ดี
 ให้แก่เด็กนักเรียน กำหนดแนวทางการศึกษาให้ทันสมัย
 และพัฒนาราชบัณฑิตยสถานให้เป็นหน่วยงานหลัก
 ทางภาษาของชาติ 2) ฝ่ายสื่อมวลชน ควรมีการติดตาม
 ตรวจสอบ และอบรม การพูด การอ่าน การเขียน และ
 การใช้คำย่อในสื่อมวลชน ให้มีความถูกต้อง เป็นตัวอย่าง
 ที่ดีแก่ผู้ฟัง 3) ฝ่ายผู้บริหารบ้านเมือง ควรกำหนดนโยบาย
 และกำชับให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ใช้ภาษาไทยให้
 ถูกต้องตามแบบแผน

2. สารัตถะด้านภาษาถิ่น จากบทปาฐกถา
 ทางภาษาและวรรณกรรมไทย ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์
 ทั้ง 5 เรื่อง พบว่า มีบทปาฐกถาที่มีสารัตถะด้านภาษาถิ่น
 เพียงเรื่องเดียว ได้แก่ เรื่อง วัฒนธรรมไทย-สมบัติไทย

ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของภาษา วัฒนธรรม
 การรับประทานอาหาร การปลูกจิตสำนึกให้ดำรงและรักษา
 วัฒนธรรมไทย และภาษาถิ่นภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย
 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ต่อไปนี้ผมจะพูดถึงเรื่องภาษาถิ่นและ
 ประเพณีของภาคต่าง ๆ ภาษาถิ่นของเราคงมี
 หลายภาษาด้วยกัน แต่ผมจะพูดเฉพาะภาษาถิ่น
 ที่สำคัญ ๆ สำหรับบ้านเรา กล่าวได้ว่าภาษาถิ่น
 บ้านเรามีอยู่ สามภาษาด้วยกัน คือ ภาษาเหนือ
 ภาษาอีสาน และภาษาไทย ภาษาถิ่นเป็นเรื่องที่
 บ่งบอกถึงสภาพสังคม ลักษณะนิสัย ตลอดจน
 ประเพณีการเล่นของถิ่นนั้น ๆ ได้ชัดเจน
 ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่น่าสนใจมาก ควรแก่
 การศึกษาอย่างยิ่งเพราะเป็นภาษาที่เราน่าจะ
 อนุรักษ์และดำรงไว้ให้ยั่งยืนควบคู่กับภาษากลาง
 ซึ่งใช้เป็นภาษาราชการ” (Department of Academic
 Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 78)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภาษาถิ่น
 มีลักษณะเฉพาะตัวที่สะท้อนเอกลักษณ์ของความเป็น
 ภาคนั้น ๆ และควรค่าแก่การร่วมมือกันอนุรักษ์ให้ยั่งยืน

“โดยข้อเท็จจริงแล้ว ภาษาอีสานกับภาษาลาว
 มีความแตกต่างกันค่อนข้างชัดเจนทีเดียว
 ภาษาเขียนเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจน
 คนอีสานเขียนภาษาไทย ไม่ได้เขียนภาษาลาว
 พยัญชนะของเรากับของลาวก็ไม่เหมือนกัน
 ผมขอยกตัวอย่างเช่นว่า เวลาเรามีงานเลี้ยงและ
 ชักชวนดื่มให้ศีลให้พรกัน เหมือนที่คนภาคกลาง
 เราเรียกว่า “ชนแก้วกัน” คนภาคอีสาน ก็เรียกว่า
 “ชนแก้ว” เหมือนกัน แต่สำเนียงจะออกไปทาง
 อีสาน สำหรับในประเทศไทย คนลาวถ้าพูด
 ชนแก้วเป็นภาษาลาว ต้องพูดว่า “ตำจอก” ซึ่งผิด
 กับคำว่า “ชนแก้ว” จะเห็นว่าไม่เหมือนกัน สิ่งนี้
 น่าคิดมากและเป็นเรื่องที่สำคัญ คนอีสาน
 จะได้สำนึกว่า พูดภาษาไทยอีสาน มิได้พูดภาษา
 ลาว” (Department of Academic Affairs, Ministry
 of Education, 2002, pp. 80-81)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาษาถิ่นอีสาน

ก็คือภาษาไทย ไม่ใช่ภาษาลาว พลเอกเปรมได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความภาคภูมิใจในภาษาไทย แม้จะมีความแตกต่างจากภาษามาตรฐานไปบ้าง แต่ก็คือภาษาไทย

“ต่อไปจะพูดถึงภาษาใต้ ภาษาใต้เป็นภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญมาก และมีรูปแบบแตกต่างไปจากภาษาถิ่นทางภาคเหนือและภาคอีสาน ภาษาใต้เป็นภาษาที่คนไทยภาคกลางและภาคอื่น ๆ จะพูดให้ชัดเจนเป็นเรื่องลำบาก เพราะสำเนียงของภาษาใต้เป็นสำเนียงค่อนข้างจะแปลกกว่าภาษาถิ่นอื่น ๆ อย่างคนภาคกลาง ถ้าไปอยู่ภาคเหนือ หรือภาคอีสานเป็นเวลานานพอสมควร ก็พอจะพูดภาษาถิ่นของภาคนั้น ๆ ได้ แต่สำหรับภาษาใต้ อยู่มาเป็น ๑๐ ปี ก็อาจจะพูด อาจจะฟังได้ตลอด แต่จะพูดให้ชัดเจนเหมือนคนใต้นั้นทำได้ยาก ภาษาใต้มีลักษณะพิเศษของคนใต้ก็คือ พูดสั้น คำที่มี ๒ พยางค์ของภาษากลาง ภาษาใต้จะเหลือพยางค์เดียว ถ้าเป็นคำ ๓ พยางค์ ก็เหลือเพียง ๒ พยางค์อะไรทำนองนั้น ดังนั้นเวลาที่ใช้ในการสื่อก็จะประหยัดได้มาก นอกจากนั้นภาษาใต้ยังบ่งบอกถึงลักษณะของคนใต้ว่าเป็นคนคล่องแคล่ว รวดเร็ว” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 81)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภาษาใต้มีความสำคัญ เป็นภาษาถิ่นที่มีลักษณะแตกต่างจากภาษาถิ่นอื่น ๆ โดยเฉพาะการออกเสียงคำที่จะออกเสียงเร็ว และสั้นกว่าภาษาถิ่นอื่น สะท้อนลักษณะของคนภาคใต้ว่าเป็นคนคล่องแคล่ว

อัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นคนพูดน้อย ขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย จะให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนน้อยมาก จนถูกหนังสือพิมพ์ในขณะนั้นเรียกขานว่า “เตมีย์ใบ้” แต่ท่านก็ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้ใช้ภาษาไทยที่ดีทั้งการพูดและการเขียน ในการแสดงปาฐกถาเกี่ยวกับภาษาไทยแต่ละครั้ง ท่านจะเน้นย้ำ

ให้ทุกคนตระหนักในคุณค่า และความสำคัญของภาษาไทยเสมอ ดังที่สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวไว้ว่า

“นอกจากการสวดดี ๆ พณฯ เรื่องการบริหารประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และความเป็นอยู่ของชาวชนบทให้มั่นคงแล้ว พณฯ ยังเป็นผู้ได้รับการยกย่องอย่างมากว่าเป็นบุคคลที่สนใจภาษาไทย ได้แสดงความห่วงใยการใช้ภาษาไทยของคนไทยปัจจุบัน ในโอกาสที่หน่วยงานองค์กรภาครัฐและเอกชนกราบเรียนเชิญไปเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษเกี่ยวกับภาษาไทยอยู่เนือง ๆ” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002)

การใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พบว่ามีการเรียงร้อยถ้อยความเป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

1. การเลือกใช้ระดับภาษาพบว่า บทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ใช้ภาษาในระดับกึ่งทางการขึ้นไป จนถึงภาษาระดับพิธีการ กล่าวคือ ใช้ถ้อยคำราชาศัพท์ เมื่อมีการยกตัวอย่างเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม้ว่ามีพระราชกิจมากมายที่ต้องทรงปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยว่าเป็นภาษาของชาติ เป็นวัฒนธรรมสำคัญที่จะต้องทำนุบำรุงและรักษาไว้ให้ดี ทรงห่วงใยว่าคนไทยจะไม่สนใจศึกษาภาษาไทย และไม่รักษาภาษาไทยไว้ให้ยืนยงตลอดไป จึงได้พระราชทานทุนอานันทมหิดลให้นักเรียนไทยได้ไปศึกษาค้นคว้าภาษาไทย และภาษาบาลีสันสกฤต ในชั้นปริญญาเอกหลายคน เพื่อให้มีการวิจัย พัฒนา และสืบทอดภาษาไทยต่อไป พระองค์ทรงห่วงใยและทรงปรีดีทักเมื่อสื่อมวลชนและคนทั่วไป

ใช้ภาษาไทย ผิด ๆ...” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 5)

นอกจากนั้น เมื่อกล่าวบทปาฐกถาทั่วไป หรือเมื่อมีการกล่าวถึงบุคคลทั่วไป พลเอกเปรมก็ได้ใช้ภาษา ระดับสามัญ แต่ยังคงมีความสุภาพอยู่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ท่านผู้มีเกียรติ

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อทำความเข้าใจ สื่อความคิด ของกันและกัน และทำให้สังคมมนุษย์สามารถ พัฒนาสร้างความเจริญจนเป็นสังคมที่มี ระบบระเบียบมีแบบแผนการดำเนินชีวิต ที่เป็น รูปแบบของมนุษย์โดยเฉพาะได้ หากไม่มีภาษา มนุษย์ ก็จะไม่ต่างจากสัตว์ ซึ่งมีการติดต่อสื่อสารกันได้ใน ชีตจำกัดมาก และไม่สามารถสร้างสรรค์ วัฒนธรรมใด ๆ ได้เลย ความเป็นมนุษย์อยู่ที่ การมีภาษาใช้ ความเป็นคนไทยอยู่ที่การมี ภาษาไทยใช้ การมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ของเราเอง แสดงถึงความเป็นเอกราช ส่วนการที่ ตัวอักษรและตัวเลขไทยนั้น แสดงถึงความเจริญ ยิ่งใหญ่ของสังคมไทย” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 15)

การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ในบทปาฐกถา ทางภาษาและวรรณกรรมไทยของ พลเอกเปรม ดิณสุลานนท์ พบการยกตัวอย่างประกอบในการอธิบายเพียงแห่งเดียว เท่านั้น ดังต่อไปนี้

“มีผู้จัดรายการโทรทัศน์สถานีหนึ่ง พูดว่า “รายการนี้มี feedback มาก เป็น two-way communication ถ้าไม่ clear ก็ถามมาได้”

ท่านทั้งหลายฟังแล้วมีความรู้สึกอย่างไร บ้าง” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 48)

2. การใช้รูปประโยค หรือไวยากรณ์ ปรากฏ ลักษณะเด่นด้านการใช้บุรุษสรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า “ผม” เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนผู้พูดทุกครั้ง และใช้บุรุษ สรรพนามว่า “ท่านผู้มีเกียรติ ท่านผู้ฟัง ท่านทั้งหลาย” เป็นสรรพนามแทนผู้ฟังเสมอ อาจเนื่องจากพลเอกเปรม เป็นทหาร ทำให้พบการใช้คำที่แสดงความสุภาพดังกล่าว จำนวนมาก ตัวอย่างจากบทปาฐกถา เรื่อง ภาษาไทย

ภาษาแม่ ต่อไปนี้

“สิ่งที่ผมค่อนข้างจะแปลกใจอยู่อย่างหนึ่งคือ โดยอาชีพผมเป็นทหาร ฉะนั้นก็เป็นที่น่าแปลกว่า ผมไม่ใช่ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางภาษาไทย แต่ก็ได้รับเชิญมาพูดเรื่องภาษาไทย ผมก็ได้แต่ เดาใจประธานมูลนิธิฯ ว่า คงจะไปสืบทราบว่าผม มีและให้ความสนใจในเรื่องภาษาไทยจึงเชิญมา ผมจึงรู้สึกเป็นเกียรติมากที่ได้มาพูดเรื่องที่ ตนเองไม่ค่อยจะรู้เท่าใดให้ผู้รู้เรื่องดีได้ฟัง” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 44)

“ท่านผู้มีเกียรติ เมื่อเราพูดมาถึงจุดนี้ เราก็พอจะมองเห็นกันแล้วว่า ความสำคัญของ ภาษาไทยในโทรทัศน์นั้นมีอย่างไรบ้าง” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 37)

“ท่านผู้มีเกียรติ ภาษาไทยเป็นสมบัติล้ำค่า ของคนไทย คนไทยจึงต้องรักษา ทะนุบำรุง พัฒนา และเก็บรักษาไว้เพื่อสืบทอดให้ลูกหลานต่อไป ถ้าเอกลักษณ์ของภาษาเสื่อมถอย ผิดเพี้ยน ไปจนไม่สามารถสื่อสารกัน ได้อย่างสมบูรณ์ แล้วคนไทยจะยังคงเป็นคนไทยอยู่ได้อย่างไร” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 25)

“ท่านทั้งหลายคงเห็นด้วยถ้ากล่าวว่า หากมนุษย์ไม่มี “ภาษา” ใช้ สังคมมนุษย์ คงไม่เป็นดังที่เราเห็นอยู่ขณะนี้เพราะเราต้องเรียนรู้ ทุกสิ่งทุกอย่างจากสังคม เราต้องมีความเข้าใจ ในสรรพสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 45)

3. การใช้ย่อหน้า วรวรรณ์ ศรียาภย์ (Sriyabhaya, 2019, pp. 6–7) ได้ให้ความหมายของย่อหน้าไว้ว่า เป็นหน่วยภาษาทางไวยากรณ์ตอนหนึ่ง ๆ อยู่ระหว่าง ประโยคกับข้อความ มีใจความหลักเพียงใจความเดียว หากมีใจความรองซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งใจความ ก็เพื่อ ขยายใจความหลักให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ละย่อหน้าอาจมี ขนาดยาวและสั้นไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับเนื้อความสำคัญ

ส่วนประกอบหนึ่งที่ทำให้เนื้อความเรียงร้อยต่อกันได้อย่างสวยงามก็คือคำขึ้นต้นย่อหน้า โดยบุญยงค์ เกศเทศ (Sriyabhaya, 2019, pp. 6–16) จำแนกคำขึ้นต้นย่อหน้าไว้ 11 ลักษณะ ได้แก่ การบอกเล่า การอ้างอิง การตั้งข้อสังเกต การเน้นความ การขยายความ การสรุปประเด็น การเสนอประเด็นใหม่ การเสนอข้อมูลเพิ่มเติม การต่อความ การย้ำความ และการใช้เนื้อหาสาระที่มุ่งกล่าว

การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ผู้วิชัยพบอัตลักษณ์ที่เป็นลักษณะเด่นของพลเอกเปรม ด้านการใช้หน่วยภาษาที่ใช้ขึ้นต้นย่อหน้า ใน 5 ลักษณะ ได้แก่ การบอกเล่า การสรุปประเด็น การเสนอข้อมูลเพิ่มเติม การต่อความ และการใช้เนื้อหาสาระที่มุ่งกล่าว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ในสังคมไทยปัจจุบัน คนไทยสนใจ

การพูด การเสนอความคิดเห็น หรือการอภิปราย ปัญหาต่าง ๆ กันมาก แต่ในการพูดหรือ การใช้ภาษาแสดงความคิดเห็นนั้น สังเกตได้ว่าผู้พูดขาดความสนใจ ที่จะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง..” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 17)

จากตัวอย่างข้างต้น ในสังคมไทยปัจจุบันเป็นการใช้คำขึ้นต้นย่อหน้าในลักษณะการบอกเล่า

“พระราชดำรัสที่พระราชทานในวันนั้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ทรงสนพระราชหฤทัยในภาษาไทย ทรงเฝ้าสังเกตการใช้ภาษาที่ปรากฏทางสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา ทรงเข้าพระราชหฤทัยลักษณะของภาษาไทยอย่างถ่องแท้ และเห็นความสำคัญของภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง...” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 33)

จากตัวอย่างข้างต้น พระราชดำรัส เป็นการใช้คำขึ้นต้นย่อหน้าในลักษณะการใช้เนื้อหาสาระที่มุ่งกล่าว

“นอกจากนี้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ของชาติไทยนี้ บรรพบุรุษผู้ดุษฎีสร้างสรรคยังได้พัฒนาและจัดระบบระเบียบวาง กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดี ทั้งภาษาเขียนและ

ภาษาพูด...” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 45)

จากตัวอย่างข้างต้น นอกจากนั้น เป็นการใช้คำขึ้นต้นย่อหน้าในลักษณะการเสนอข้อมูลเพิ่มเติม

“ผมขอเรียนซ้ำย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า คนไทยเราเกิดมาในแผ่นดินนี้ มีหน้าที่ต้องทำความดี เพื่อทดแทนบุญคุณของแผ่นดิน และพวกเราคนไทยจะต้องยึดมั่นเสมอ และระลึกสำนึกอยู่ตลอดไปว่า การรักษาวรรณกรรมไทย ซึ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติเรา คือ การรักษาชาติ” (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 91)

จากตัวอย่างข้างต้น ผมขอเรียนซ้ำย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า เป็นการใช้คำขึ้นต้นย่อหน้าในลักษณะการสรุปประเด็น

นอกจากนั้น การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ยังมีการนำเสนอบทปาฐกถาแก่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบ เป็นข้อ ๆ ที่ละประเด็น ประกอบการให้เหตุผลอย่างชัดเจน ดังเช่นบทปาฐกถา เรื่อง ภาษาไทยภาษาแม่ พลเอกเปรมได้กล่าวถึงสาเหตุที่บางคนพูดและเขียนภาษาไทยไม่ค่อยถูก น่าจะมาจากสาเหตุ 3 ประการ คือ 1. ไม่มีความรัก 2. ไม่ถูกตำหนิ 3. ไม่กวดขัน หรือ ตัวอย่างบางตอนจากบทปาฐกถา เรื่อง ความสำคัญของภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้

“...ฉะนั้นความสำคัญของภาษาไทย ในรายการโทรทัศน์ อาจจะแยก ประเด็นให้เด่นชัดได้ว่า 1) ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์ เป็นผลต่อความมั่นคงของชาติโดยตรง ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กล่าวคือการใช้ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดไปสู่ประชาชน ทั้งในและระหว่างประเทศ ฉะนั้นหากการให้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นไม่ชัดเจน เนื่องมาจากการใช้ภาษาไทยไม่เหมาะสม จะทำให้เกิดการเข้าใจผิด หลงผิด ตีความผิด และอาจเป็นผลทำให้นำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่ควรจะเกิดให้

เกิดขึ้นได้ เช่น การใช้ภาษาไทยไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการเมืองระหว่างประเทศในบางกรณี อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันมีผลกระทบถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ 2) ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์เป็นสื่อการศึกษาที่มีประโยชน์อย่างยิ่งตลอดชีวิตของคนโดยเฉพาะการศึกษานอกระบบ เป็นครูของครูที่สอนภาษาไทยในสถาบันต่าง ๆ ได้เรียนรู้ถึงความรู้และความไม่รู้ของการจัดรายการ ได้เรียนรู้ข้อดีข้อเสียของการใช้ภาษาไทย ทั้งการอ่านและการเขียนว่า ควรจะเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่ควรอย่างไร ควรจะแนะนำข้อบกพร่องอย่างไร นอกจากนั้นยังเอื้อประโยชน์แก่ประชาชนทุกสาขาอาชีพทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในการประกอบอาชีพ การประพฤติปฏิบัติตนในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ สุขภาพอนามัย เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของรายการนั้น ๆ

3. ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์เป็นเครื่องบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยด้านภาษาอันเป็นภาษาประจำชาติของเรา..." (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002, p. 37-38)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ มีการนำเสนอบทปาฐกถาแก่ผู้ฟังเป็นข้อ ๆ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและจับประเด็นได้ง่าย และมีการให้เหตุผลสนับสนุนในแต่ละประเด็นนั้น ๆ ทำให้ข้อมูลมีความเป็นเหตุเป็นผลและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสารัตถะและอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ผลการศึกษาสารัตถะพบว่า เป็นบทปาฐกถาที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้แสดงปาฐกถาไว้ในระหว่างปีพุทธศักราช 2537 ถึง 2541 สามารถวิเคราะห์หรือออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ สารัตถะด้านการใช้ภาษา และสารัตถะด้านภาษาถิ่น ด้านสารัตถะการใช้ภาษาพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยอย่างเหมาะสม

การออกเสียงให้ถูกต้อง การใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมายและหลักไวยากรณ์ เหมาะสมแก่กาลเทศะ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นสมบัติอันล้ำค่า อันแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ด้านสารัตถะภาษาถิ่น พบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของภาษา วัฒนธรรมการรับประทานอาหาร การปลูกจิตสำนึกให้อารมณ์และรักษาวรรณกรรมไทย และภาษาถิ่นภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

ด้านการใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ สามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ด้านการเลือกใช้ระดับภาษาพบว่า มีการใช้ภาษาในระดับกึ่งทางการขึ้นไปจนถึงภาษาระดับพิธีการ ประเด็นที่ 2 ด้านการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษพบการยกตัวอย่างประกอบในการอธิบายเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ประเด็นที่ 3 ด้านการใช้รูปประโยคหรือไวยากรณ์ ปรากฏลักษณะเด่นในลักษณะการใช้บุรุษสรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า “ผม” เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนผู้พูดทุกครั้ง และใช้บุรุษสรรพนามว่า “ท่านผู้มีเกียรติ ท่านผู้ฟัง ท่านทั้งหลาย” เป็นสรรพนามแทนผู้ฟังเสมอ ประเด็นที่ 4 ด้านการใช้ย่อหน้าพบอัตลักษณ์ที่เป็นลักษณะเด่นของพลเอกเปรม ด้านการใช้หน่วยภาษาที่ใช้ขึ้นต้นย่อหน้า ใน 5 ลักษณะ ได้แก่ การบอกเล่า การสรุปประเด็น การเสนอข้อมูลเพิ่มเติม การต่อความและการใช้เนื้อหาสาระที่มุ่งกล่าว และยังพบลักษณะเด่นในการนำเสนอบทปาฐกถาแก่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบเป็นข้อ ๆ ที่ละประเด็น ประกอบการให้เหตุผลอย่างชัดเจน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสารัตถะและอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ด้านสารัตถะสามารถวิเคราะห์เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านสารัตถะการใช้ภาษาพบว่า บทปาฐกถามีเนื้อหาเกี่ยวกับการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเหมาะสม การออกเสียงให้ถูกต้อง การใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมายและหลักไวยากรณ์ เหมาะสมแก่กาลเทศะ ด้านสารัตถะภาษาถิ่นพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญ

ของภาษา วัฒนธรรมการรับประทานอาหารประจำถิ่น การปลูกจิตสำนึกให้ดำรงและรักษาวัฒนธรรมไทย และภาษาถิ่นภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย อาจเนื่องมาจาก พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เคยดำรงตำแหน่งเป็น นายกรัฐมนตรี ถึง 8 ปี หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวกับภาษาไทย และมีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนการศึกษา ดังที่วรวรรณ ศรียาภัย (Sriyabhaya, 2019, pp. 5-17) ได้กล่าวถึงความรู้รอบตัวบทในประเด็นประวัติของตัวบทไว้ว่าการที่ผู้อ่านรู้ประวัติตัวบท เช่น แต่งขึ้นสมัยใด ในสมัยนั้นมีเหตุการณ์จริงใดเกิดขึ้นบ้าง จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ลุ่มลึกยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นอาจเพราะพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ มีความต้องการอนุรักษ์และส่งเสริมภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ เป็นสมบัติอันล้ำค่า อันแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ดังที่นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขณะนั้น ได้กล่าวไว้ในส่วนคำนำของหนังสือ แทนคุณแผ่นดินเกิด เทิดคุณค่าภาษาไทย (Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 2002) ว่า พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องอย่างมากกว่าเป็นบุคคลที่สนใจภาษาไทย จึงทำให้มีเนื้อหาสาระดี เน้นความต้องการของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่ต้องการให้คนไทยเห็นว่าการหวงแหน สืบทอด และใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน และเป็นการตอบแทนบุญคุณแก่แผ่นดินไทย และอาจเป็นเพราะพลเอกเปรม ติณสูลานนท์เป็นชาวจังหวัดสงขลา จึงทำให้เนื้อหาเน้นย้ำและยกตัวอย่างภาษาถิ่นได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นด้วยเหตุที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ และนายกรัฐมนตรี จึงอาจส่งผลให้ท่านเน้นย้ำความสำคัญของภาษาถิ่นทุกภาคในประเทศ ว่าคือภาษาไทย เพื่อสร้างความภาคภูมิใจว่าแม้จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละถิ่น แต่ทุกภาษาถิ่นที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทยก็คือภาษาไทย สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวแก่ประชาชนชาวไทยในทุกภาค

ด้านการใช้ภาษาโดยภาพรวมที่แสดงอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พบว่า สามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านการเลือกใช้ระดับภาษาพบว่าการใช้ภาษาในระดับกึ่งทางการขึ้นไป จนถึงภาษาระดับ

พิธีการ ใช้ถ้อยคำราชาศัพท์ เมื่อมีการยกตัวอย่างเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และใช้ภาษาระดับกึ่งทางการเมื่อกล่าวบทปาฐกถาทั่วไป ด้านการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ พบการยกตัวอย่างประกอบในการอธิบายเพียงแห่งเดียวเท่านั้น ด้านการใช้รูปประโยคหรือไวยากรณ์ ปรากฏลักษณะเด่น ด้านการใช้บุรุษสรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า “ผม” เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 แทนผู้พูดทุกครั้ง และใช้บุรุษสรรพนามว่า “ท่านผู้มีเกียรติ ท่านผู้ฟัง ท่านทั้งหลาย” เป็นสรรพนามแทนผู้ฟังเสมอ ด้านการใช้ย่อหน้าพบอัตลักษณ์ที่เป็นลักษณะเด่นของพลเอกเปรม ด้านการใช้หน่วยภาษาที่ใช้ขึ้นต้นย่อหน้า ใน 5 ลักษณะ ได้แก่ การบอกเล่า การสรุปประเด็น การเสนอข้อมูลเพิ่มเติม การต่อความ และการใช้เนื้อหาสาระที่มุ่งกล่าว และยังพบลักษณะเด่นในการนำเสนอบทปาฐกถาแก่ผู้ฟังอย่างเป็นระบบ เป็นข้อ ๆ ที่ละประเด็น ประกอบการให้เหตุผลอย่างชัดเจน อาจเป็นเพราะมีผู้เขียนบทปาฐกถาหรือร่างเนื้อหานั้นไว้เป็นอย่างดี ก่อนที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จะนำมาพูด จึงทำให้เนื้อความมีการเลือกใช้คำเป็นอย่างดี เป็นทางการ และมีการเรียงร้อยถ้อยความด้วยสำนวนที่สละสลวย ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และการยอมรับในการแสดงปาฐกถาของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาสาระดีและกลวิธีการใช้ภาษาจากบทปาฐกถาของปราชญ์ หรือผู้รู้ทางภาษาไทยที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางคนอื่น ๆ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจและเป็นแบบอย่างของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาและบริบทการใช้ภาษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาสาระดีและอัตลักษณ์การใช้ภาษาในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษาในหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น เช่น การเชื่อมโยงความ การใช้ความเปรียบ หรือการใช้ประโยคตามเจตนาผู้ส่งสาร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Anchalinukul, S. (2020). Unit 3 Words and word formation in the Thai language. In Pornpimon Nunpan (*Assistant Editor*), *course teaching materials Characteristics of Thai language Units 1–7*. (pp. 3–5 – 3–34). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University Publishers. [In Thai]
- Department of Academic Affairs, Ministry of Education. (2002). *Honor the value of the Thai language*. (2nd ed.). Bangkok: Thai Language Institute. [In Thai]
- Laksanasiri, J. & Intaraporn, W., (2015). *Thai language for communication*. (2nd ed.). Nakhon Pathom: Silpakorn University Publishers. [In Thai]
- Lapiratanakul, W. (2000). *Discourse and rhetoric: Principles of theory and practice in the new millennium*. (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Publishers. [In Thai]
- Lawanamarn, P. (2004). *An analytical study of the style in the historical feature of M.R. Kukrit Pramoj*. (Master of Arts thesis, Kasetsart University). [In Thai]
- Sajjapan, R. (2018). Unit 15: Synthesizing knowledge from reading. In *Manatsanun Charitngam* (*Assistant Editor*), *course teaching materials Thai reading, units 9–15*. (pp. 15–36 – 15–39). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Publishers. [In Thai]
- Sriyabhaya, W. (2014). *Writing for communication*. (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Publishers. [In Thai]
- Sriyabhaya, W. (2017). *Speech for success: Practical principles and creative strategies*. Bangkok: Chulalongkorn University Publishers. [In Thai]
- Sriyabhaya, W. (2019). *Reading Thai, units 1–7. unit 5: Reading, analysis and criticism*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University Publishers. [In Thai]
- Thaiubun, D. (2013). *Thai writing skills*. (8th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Publishers. [In Thai]

